

Činobanský občasník

Čo priniesli štyri volebné roky našej obci?

Viac na strane 2

Verejné priestranstvá v novom šate

Viac na strane 3

Veľké zmeny v základnej a materskej škole

Viac na strane 7

Foto: archív obce

SAMOSPRÁVA BILANCUJE

Štyri roky volebného obdobia sa chýlia ku koncu. Už onedlho voliči opäť pristúpia k volebným urnám, aby vyjadrili svoj názor. Dôveru vložia do rúk starostu a poslancov, o ktorých si myslia, že v nasledujúcom volebnom období budú čo najlepšie zastupovať ich záujmy. Volby sú dňom, kedy volení zástupcovia dostanú spätnú väzbu o tom, ako v uplynulom období boli voliči s ich prácou spokojní. Niektorí svoj mandát obhájajú, iní nie. Kto bude najbližšie štyri roky zodpovedný za fungovanie obce, o tom rozhodnú voliči už 10. novembra.

Štyri roky volebného obdobia sa pomaly končia, a tak je čas poohliadnuť sa za tým, čo sa poslancom Obecného zastupiteľstva na čele so starostom obce podarilo pre zlepšenie kvality života tunajších obyvateľov urobiť.

Počas štyroch rokov obec investovala do rôznych menších aj významnejších projektov. Financie išli nielen na výstavbu či rekonštrukcie, ale aj na spríjemnenie kultúrneho a spoločenského života občanov. Niektoré investície sa realizovali z obecnej kasy, iné sa podarilo uskutočniť vďaka dotáciám.

„Investičné akcie mnohí berú ako samozrejmosť, ale je za tým veľa práce. Niektoré zrealizované projekty nám závidia aj väčšie obce či mestá. Za to by som chcel poďakovať pracovníkom obecného úradu a vyzdvihnúť ich prácu. Vidím za tým veľa entuziazmu a ochoty častokrát pracovať aj nad rámec svojich povinností. Musím im poďakovať aj za promptné a profesionálne vybavovanie stránok a rýchle a operatívne riešenie problémov,“ vyzdvihol starosta obce Jozef Melicher.

Pokračovanie na str.2

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

SAMOSPRAVA BILANCUJE

Komunálne voľby 2018

10. november 2018
od 7.00 do 22.00 hod.

v Cinobani, Katarínskej Hute a Turičkách

Miestna volebná komisia v CINOBANI

ako orgán príslušný podľa § 177 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby starostu obce zaregistrovala týchto kandidátov:

1. Jozef Melicher, 50 r., starosta obce, nezávislý kandidát
2. Július Palík, 50 r., konateľ spoločnosti, nezávislý kandidát
3. Miroslav Segeč, 47 r., SZČO, VZDOR – strana práce
4. Jana Urbančoková, 41 r., SZČO, nezávislá kandidátka

Miestna volebná komisia v CINOBANI

ako orgán príslušný podľa § 172 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby do Obecného zastupiteľstva v Cinobani registrovala týchto kandidátov:

1. Ján Antal, 63 r., živnostník, SMER – sociálna demokracia
2. Miroslav Bálint, JUDr., 29 r., príslušník Policajného zboru SR, nezávislý kandidát
3. Dušan Belko, 41 r., konateľ spoločnosti, nezávislý kandidát
4. Karin Belovicsová Bittnerová, 30 r., materská dovolenka, nezávislá kandidátka
5. František Gabláš, Ing., 34 r., lesník na LS Poltár, STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA (SMS)
6. Michal Garaj, 35 r., živnostník, nezávislý kandidát
7. Zuzana Hadbavná, 46 r., učiteľka MŠ, Kresťanskodemokratické hnutie
8. Marta Imreová, Ing., 37 r., asistentka, nezávislá kandidátka
9. Milan Káka, 36 r., vedúci dopravy, nezávislý kandidát
10. Jozef Karásek, 41 r., SZČO – ID, nezávislý kandidát
11. Dušan Kíapeš, 59 r., prevádzkový montér plynovodov, Slovenská národná strana
12. Martina Kíapešová, Mgr., 39 r., referentka zdravotnej starostlivosti, nezávislá kandidátka
13. Ondrej Koziak, 58 r., živnostník, JEDNOTA – ľavicová strana Slovenska
14. Július Palík, 50 r., konateľ spoločnosti, nezávislý kandidát
15. Vlasta Piecková Beňová, Mgr., 43 r., komunitná pracovníčka, DOMA DOBRE
16. Bohuslav Salaj, 34 r., stavbár, SME RODINA – Boris Kollár
17. Tomáš Salaj, Ing. 28 r., manažér, nezávislý kandidát
18. Miroslav Segeč, 47 r., SZČO, VZDOR – strana práce
19. Jana Urbančoková, 41 r., SZČO, nezávislá kandidátka

Pokračovanie zo str. 1

„Myslím, a je to aj vidieť, že sa počas štyroch rokov urobilo v obci veľa. Či už nová cesta, rekonštrukcia škôlky, kultúrneho domu v Turičkách, prístrešok pri kotolni,“ vymenoval poslanec Dušan Belko. „Zveľadili sme aj časť obce Katarínska Huta, za ktorú často bojoval i poslanec Igor Poliačik. „Chcem vyzdvihnúť hlavne rekonštrukciu budovy bývalej domovej správy, opravu komunikácií, oporného múru, vybudovanie oddychovej zóny na mieste starého kaštieľa, rekonštrukciu autobusovej zastávky. V štádiu riešenia sa nachádza výmena pozemkov v Katarínskej Hute, a samozrejme kanalizácia,“ doplnila poslankyňa Andrea Hrončeková.

Podľa poslancov sú úspešné projekty výsledkom tímovej práce starostu, poslancov, pracovníkov Obecného úradu, ale aj obyvateľov. „Výsledky tejto práce slúžia nám všetkým. Nie každému možno vo všetkom vyhovieť, ale verím, že keď prispejeme všetci svojím dielom, naša snaha sa zúročí. Štyri roky spoločnej práce priniesli mnoho dobrého. Vždy sme sa snažili nájsť to najlepšie spoločné riešenie, prispieť k dobrej veci a nesklamať našich voličov,“ zdôraznila poslankyňa Zuzana Hadbavná. Dobrú spoluprácu s poslancami vyzdvihol aj starosta. „Spoločne sa nám podarilo urobiť veľa práce s cieľom skvalitniť život obyvateľov našej obce. Keď sa obzrieme späť, môžeme skonštatovať, že z predsavzatí, ktoré sme si pred štyrmi rokmi dali, sa nám takmer všetko podarilo splniť,“ domnieva sa Melicher, ktorého teší najmä to, že po päťdesiatich rokoch sa podarilo zrekonštruovať sociálne zariadenia v základnej škole. „Po dlhšej dobe nám prešiel aj projekt, ktorý zveľadil zastaralé priestory materskej školy,“ dodal.

Za úspešne zrealizované projekty možno označiť aj rekonštrukciu a modernizáciu verejného osvetlenia, zavedenie kamerového systému, rekonštrukciu drevenej zvonice v Turičkách, opravy a modernizáciu chodníkov či vybudovanie dopravného ihriska. „Z pohľadu zabezpečenia zdravotnej starostlivosti pre občanov vyzdvihujem prítomnosť všeobecného lekára pre dospelých a znovuoobnovenie prevádzky lekárne. Tento rok vidím pozitívne práve prebiehajúcu rekonštrukciu materskej školy a revitalizáciu sídliska. Obe tieto investičné akcie sú náročné nielen na finančné prostriedky, ale aj na dôsledné dodržiavanie plánovaných aktivít projektu a dodržanie štandardov kvality,“ konštatoval poslanec Ján Antal.

Sú však aj projekty, ktoré sa počas volebného obdobia zrealizovať nepodarilo. „Mrzí ma, že sme sa stretli s nepochopením občanov pri možnosti odkúpenia časti pozemkov na vybudovanie cesty od Družstevnej bytovky po rodinné domy na Záhradnej ulici,“ podotkol starosta s tým, že touto investíciou by sa okrem iného zhodnotili dotknuté pozemky. „S odstupom času som čím ďalej tým viac presvedčený, že projekt tlakovej kanalizácie bol pre nás výhodný a mrzí ma, že oponentom sa ho podarilo zastaviť,“ dodal.

Pokračovanie na str.3

Pokračovanie zo str. 2

Realizáciu tohto projektu si vedenie obce spolu s poslancami kladie za spoločný cieľ do budúceho volebného obdobia. „Vybudovanie kanalizácie zostáva našou prioritou. Nakoľko je to veľká investičná akcia, jej realizácia si bude vyžadovať dlhší čas. V spolupráci so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou Banská Bystrica na tomto projekte neustále pracujeme,“ uviedol Melicher.

Z ďalších plánov považujú predstavitelia samosprávy za najdôležitejšie vybudovanie domu pre seniorov, ako aj rekonštrukciu cesty na Hmčiarky. „Mám záujem o to, aby v obci vznikali nové pracovné miesta. V prípade, že bude v blízkej budúcnosti schválený prezentovaný projekt domova sociálnych služieb, bude to pre obec znamenať asi 30 nových pracovných miest,“ vyzdvihol Antal.

Do investičných projektov v tomto volebnom období investovala samospráva viac ako 1 200 000 eur. Z toho viac ako 700 000 eur boli financie získané prostredníctvom rôznych projektov z fondov. Obecný rozpočet stáli zrealizované projekty takmer 600 000 eur.

Lubomíra Karmanová

OSLAVY SNP

Pri príležitosti 74. výročia Slovenského národného povstania sme si pripomenuli udalosti, ktoré sa krvavými písmenami zapísali do našich dejín. Je našou

povinnosťou nezabúdať a s úctou uchovávať spomienku na hrdinov, ktorí neváhali pozdvihnúť zbraň a riskovať vlastné životy za slobodu svoju, svojich detí, vnukov a budúcich generácií. S pokorou sme sa poklonili pamiatke obetí boja za slobodu, ľudské práva, solidaritu a spravodlivosť. Dôstojnú atmosféru podujatia podčiarkli svojim vystúpením členovia kozáckeho chóru Volnij Don. Ich výborný koncert, plný krásnych piesní ale aj dojímavých momentov si mohli po oslavách vychutnať všetci návštevníci v kultúrnom dome.

Lubomíra Karmanová

Všimli sme si ...

NOVÁ VÝSADBA

V Katarínskej Hute v bývalom kaštieli vznikla nová príjemná oddychová zóna. Neupravenú plochu nahradila kvetinová výsadba, boli osadené lavičky a vysadené stromčeky, ktoré počas letných mesiacov poskytnú tieň pred horúcimi snečnými lúčmi.

OPRAVENÉ CESTY

Nový asfaltový koberec pribudol na viacerých cestách. Rekonštrukcie prebehli pri starom internáte, pred bytovkami a pri pavlačových bytovkách v Katarínskej Hute. V tejto časti sa tiež vybudoval oporný múr. Aktuálne prebieha rekonštrukcia dielní.

REVITALIZÁCIA SÍDLISKA

V rámci revitalizácie sídliska v Cinobani sa vybudovali nové parkoviská, chodníky a aktuálne prebieha realizácia oddychovej zóny.

CHODNÍK

Nový chodník pribudol pri potoku Kyselý.

REKONŠTRUKCIA ŠKÔLKY

V materskej škole sa podarilo úspešne zrealizovať niekoľko projektov. Okrem zvýšenia jej kapacity obec pre našich najmenších vybudovala dopravné ihrisko. Nové terasy dopĺňajú celkový vzhľad areálu.

Pripravila Lubomíra Karmanová

Osmičkové roky – toľko výročí v jeden rok

Osmička je evidentne v našich dejinách dôležitá – a preto si v tomto roku pripomíname mnoho výročí. Pri niektorých smútime a pripomíname si ich pietne, pri pamätníkoch padlých a pri spomienkach na smrť a čiernotu. Pri niektorých naopak oslavujeme. To októbrové výročie je kombináciou smútku a oslavy – jedným sme boli v roku 1918 ešte stále účastní prvej svetovej vojny – bojujúci na oboch stranách, často aj sami proti sebe, nevediac sa rozhodnúť, kto vlastne sme. Ale zároveň sme dosiahli konečne niečo, čo sa nám nikdy predtým nepodarilo – Slovensko bolo vyčlenené ako právny subjekt, potvrdilo sa, že existuje národ slovenský, ktorý má právo na sebaurčenie a na vytýčenie štátnych hraníc. Ešte síce neprišiel ten správny čas na úplnú samostatnosť, a preto sme sa spojili s národom českým.

28. októbra 1918 tak vznikla prvá samostatná Československá republika, odkaz svetu, že nepatríme k Rakúsko-Uhorsku a nepatríme k prehrávajúcim štátom prvej svetovej vojny. A nielen to, vznikla republika, ktorá v okolí nemala obdobu – demokratická, čerpajúca z odkazov USA, Francúzska a Veľkej Británie. Republika, v ktorej ženy mali volebné právo – jedna z prvých takých na svete. Vznikla tzv. prvá republika, ktorá sa v mnohom považuje za zlaté časy – v móde, kinematografii, ekonomike, politike. Na jej čelo sa postavil T.G. Masaryk, ktorý za ňu bojoval v exile počas celej vojny. Samozrejme, nebola dokonalá – ale v tom čase bola jedným z najlepších možných trás vývoja, aký nás mohol postretnúť.

A prechod na novú republiku sa týkal aj Cinobane. Týkal sa každého jedného z nás. Školstvo v materskom jazyku, možnosť utvárania spolkov a pol. strán, rast podnikania. Ako by sme sa rozprávali dnes, keby sme ostali pod uhorskou nadvládou? Pamätali by sme si ešte nejaké piesne? Fungovala by Matica slovenská? Nesmieme zabúdať na svojich predkov. Na tých, ktorí bojovali za našu slobodu. Aj Cinobaňa mala svojich legionárov – ktorý v ďalekom Rusku dokazovali, na koho strane vlastne Slováci stoja. Nesmieme zabúdať, ako sa vyvíjala naša štátnosť.

Preto si, prosím, podte túto udalosť pripomenúť s nami. Už 18. októbra, vo štvrtok, o 15:00 hod. pred OÚ Cinobaňa. Spolu s legionármi z Čsl. Obci legionárskej posadíme pod záštitou MO Matice slovenskej a Obce Cinobaňa Strom slobody, ktorý bude zapísaný v oficiálnom registri iniciatívy Stromy slobody 1918-2018. Do dôb prvej republiky vás preniesieme aj dobovou módnou prehliadkou, hudbou a zábermi zo života T.G. Masaryka. Vznik ČSR a život legionárov vám priblíži odborný lektor projektu Legiovlak Mgr. Miroslav Maňas z Českej republiky.

Príďte vzdať hold predkom a všetkým, ktorí sa zaslúžili o to, že dnes môžeme žiť aspoň tak dobre, ako žijeme.

Simona Albertová

Nezabudnuteľný darček

Pani Helena Šimuneková dostala jedinečný darček. Svoje okrúhle životné jubileum oslávila v oblakoch. Päť vnúčat jej darovalo poukaz na let v okolí Lučenca. Ako čerstvá sedemdesiatnička si splnila sen a videla svoje rodisko z neba. Pilotom lietadla bol jej vnuk Patrik Čakó.

Pani Helenke k jej krásnemu jubileu želáme veľa zdravia a ešte mnoho splnených snov.

Lubomira Karmanová

POZVÁNKY

**Sadenie pamätnej lipky
pri príležitosti 100. výročia
vzniku ČSR**

**STROMY
SLOBODY
1918
2018**

Štvrtok 18. 10. 2018
o 15:00 hod. pred OÚ Cinobaňa

Program pokračuje v KD prednáškou
Život legionára – živí legionári
a
dobovou módnou prehliadkou

O občerstvenie je postarané.

www.stromysvobody.cz

MATICA
SLOVENSKÁ
Miestny odbor
CINOBAŇA

Obec CINOBAŇA

Obec Cinobaňa vás pozýva

na posedenie pri príležitosti

Októbra
mesiaca úcty k starším

12. októbra 2018 o 15.00 hod.

V kultúrnom dome v Cinobani

O vašu zábavu
sa postará
známa speváčka

**GIZKA
OŇOVÁ**

Občerstvenie je zabezpečené.
Pre seniorov vstup voľný.

Tešíme sa na vašu účasť!

S MATICOU / vedieť viac**Kto bol****SAMUEL MIKOVÍNI?**

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Z vied najväčšmi obľuboval matematiku. Nazýval ju božskou vedou. A saský knieža ho hneď po skončení štúdia povolal za dvorného matematika, čo je dnes čosi ako inžinier. V roku 1725 sa stal stoličným matematikom v Bratislave. Jeho úlohou bolo predovšetkým budovať ochranné hrádze popri Dunaji a Váhu, kde pôvodne neraz napáchali veľké škody. Venoval sa protipovodňovej úprave brehov a zabezpečeniu splavnosti Dunaja a Váhu. Regulačné práce vykonával aj na niektorých iných riekach. Odvodňoval močiare pri Komárne a Tate.

V Bratislave ostal desať rokov a jeho činnosť bola neobyčajne rozsiahla. Zaoberal sa medziiným astronómiou v observatóriu, ktoré si zriadil vo vlastnom dome na Laurinskej ulici. Zadná časť domu sa opierala o mestské hradby, takže Mikovíni požiadal o povolenie vybúrať okno do hradieb, čo mu otcovia mesta schválili. Keď neskôr mapoval Uhorsko, vytvoril vlastné nulté poludníky. Napríklad pri mape Bratislavskej stolice prechádzal nultý poludník cez severovýchodnú vežu Bratislavského hradu. Výsledky bádania použil aj vo svojich teoretických astronomicko-geodetických a kartografických prácach.

Mikovíniho poverovali ďalšími a ďalšími úlohami, projektoval cesty, mosty, kúpele, skladiská munície, soli. Mária Terézia ho poverila vypracovaním plánov na stavbu kráľovského paláca v Budíne. Podľa jeho návrhov postavili viaceré budovy. Naďalej projektoval aj iné vodohospodárske stavby a organizoval práce na nich. Za prusko-rakúskej vojny ho v roku 1747 ako vojenského inžiniera v hodnosti majora povolali budovať pevnostný systém v Sliezske a na Morave. Potom ho povýšili na podplukovníka.

Mgr. Vladimíra Albertová, predsedníčka MO MS Cinobaňa

100. výročie vzniku Československa

Od rozpadu Veľkej Moravy v desiatom storočí potomkovia starých Slovákov sa usilovali o svoje legitímne meno, o svoje dejiny, o svoje právo na vlastný slobodný život. Keď to nemohli dosiahnuť pod cudzou vládou na domácej pôde, preberali túto úlohu Slováci v zahraničí. V tomto ohľade počas prvej svetovej vojny (1914-1918) zohrali nezabudnuteľnú historickú hodnotu Slováci v zahraničí, konkrétne v Amerike, ktorí od roku 1915 postavili slovenskú otázku pred tvár sveta. Robili to v spoločnom odboji s Čechmi, aby ľahšie dosiahli politickú samostatnosť oboch národov.

A podobne môžu hovoriť aj Slováci v Kanade, Argentíne, Austrálii a inde, ktorí slobodu našli v demokratickej spoločnosti v cudzine. Dejiny Slovákov v zahraničí sú preto viac ako neodmysliteľnou súčasťou slovenských dejín. Neraz sú ich predvojom, lebo akcie, ktoré uskutočňovali Slováci v zahraničí bez stykov so starou vlasťou, sa len dodatočne odrážali v domácom slovenskom živote. A pôsobili naň kladne a v každom ohľade. Pritom aj osudy Slovákov v zahraničí boli poznačené mnohými ideovými, politickými, náboženským a osobnými rozpormi, ba i tragédiami.

Ako viaceré iné národy i Slováci sú na konci dvadsiateho storočia rozptýlení už po celom svete. Je to obraz ich osudov, ale aj odraz stáročného slovenského politického národného, náboženského a sociálneho vývoja. Napokon dôsledok toho, že sme nemali vlastný štát. Avšak aj v kruhoch slovenských politikov doma sa na sklonku vojny vytvorilo viac názorov na otázku riešenia slovenskej otázky.

Spočiatku prevládala názor, že oslobodenie príde od Rusov. Neskôr prevládala mienka, že Slováci by mohli vytvoriť spoločný štát s blízkym českým národom. Táto myšlienka nadobúdala na sile v domácej politike aj v zahraničnom odboji.

Veľkú zásluhu na jej prepracovaní mali najmä americkí Slováci, ktorých do zámoria vyhнала bieda a národnostný útlak. Títo slovenskí vystaňovalci, prichádzajúci do Ameriky od osemdesiatych rokov 19. storočia, tvorili pred vojnou (1914) už vyše polmiliónové spoločenstvo. Tamajšie demokratické pomery pôsobili na nich veľmi blahodarne, jednak sami národne dozrievali, a jednak nezabudli na starú vlasť, s ktorou udržiavali živé styky. Najmä so slovenskými národovcami, ktorým všemožne pomáhali v boji proti maďarizácii a za národné oslobodenie. Už vtedy tajomník Slovenskej ligy v Amerike Ivan Daxner povedal: „Preč od Maďarov, ale nie pod Čechov, lež ku Čechom.“

Na americkej pôde medzi slovenskými a českými krajanými spolkami vznikli aj prvé konkrétne predstavy o budúcom spoločnom štáte. V Clevelande 22. októbra 1915 bola podpísaná Clevelandská dohoda, ktorá sa vyslovila za usporiadanie budúceho československého štátu na princípe federácie.

Medzitým, čo dohodové veľmoci postupne uznávali nový československý štát, bola v Prahe **28. októbra** a na Slovensku v Turčianskom sv. Martine **30. októbra 1918** vyhlásená **ČESKO – SLOVENSKÁ REPUBLIKA**.

Česko – slovenská republika mala do 15 miliónov obyvateľov. Z toho na Slovensku žili približne 3 milióny, vrátane národnostných menšín: Maďari, Nemci, Rusíni, Ukrajinci a Židia. Nový štát bol republikou a na jej čele stále tí, čo sa o ňu najviac pričínili. Prvým prezidentom sa stal **T.G. Masaryk** (1918-1935), ministrom zahraničných vecí **E. Beneš** (1918-1935), neskôr (1935-1938) bol aj prezidentom a ministrom vojny sa stal Slováč, **generál M.R. Štefánik**. Ten však skôr, ako by sa bol zapojil do mierového budovania štátu, pri návrate lietadlom do vlasti 4. mája 1919 havaroval za záhadných okolností pri Bratislave. Jeho strata bola obrovská. Pociťovala sa najmä pri riešení štátoprávných otázok a postavenia Slovenska v novom štáte.

Spracoval Jozef Varga

OTVORILI SA BRÁNY ŠKOLY

Dňa 3. septembra sa znova otvorili brány škôl, aby po dvojmesačnom oddychu nastúpili žiaci do školy plniť si svoje „školácke“ povinnosti. Inak to nebolo ani u nás v škole. Ráno o 8.00 hod. stáli nastúpení žiaci, rodičia, učители, aby sme spolu privítali nový školský rok. Najmilší a hádam aj najveselší zo všetkých boli naši prváčikovia, ktorí sa z príchodu do školy úprimne tešili. Sme veľmi radi, že nás svojou návštevou pri slávnostnom otvorení školského roka pocítili hostia, ako pán starosta Cinobane Jozef Melicher, pani starostka Točnice Janka Ivaničová, pani predsedníčka Rady rodičov pri ZŠsMŠ Cinobaňa Vlasta Piecková Beňová a nová zamestnankyňa Obce Cinobaňa, s ktorou budeme ako škola úzko spolupracovať, pani Ľubka Karmanová. Tá nahradila našu dlhoročnú spolupracovníčku a bývalú predsedníčku Rady rodičov Silviu Očovánovú, s ktorou nás spája veľmi dlhá a príjemná spolupráca, za ktorú jej veľmi pekne ďakujeme.

Nový školský rok začal aj s príchodom nových zamestnancov do školy a, ako to býva zvykom, s niektorými sme sa aj rozlúčili, pretože svoj život posunuli iným smerom, odšťahovali sa... Medzi tými, ktorých sme privítali v tomto školskom roku, je aj PhDr. Zuzana Štefancová, učiteľka angličtiny s bohatou pedagogickou praxou a začínajúci, ale zato plný elánu, pán vychovávateľ ŠKD Peter Berky. Rozlúčili sme sa s p. vychovávateľom Vojtom Šerešom, ktorému ďakujeme za roky odvedenú kvalitnú prácu v ŠKD. Na materskú dovolenku odchádzajú dve zamestnankyne, a to asistentka učiteľa Zuzana Jančová a Mgr. Štefánia Eleková, učiteľka primárneho vzdelávania. Prajeme im v živote len krásne okamihy a dúfame, že keď im deťúrence podrastú, vrátia sa v plnej sile na svoje pracovné pozície.

V školskom roku 2018/2019 máme na našej škole 204 žiakov v 13 triedach ZŠ a 38 detí v dvoch triedach MŠ. Otvorili sme 3 oddelenia ŠKD, kde je zapísaných 71 detí. Naďalej na škole pôsobia aj elokované pracoviská ZUŠ z Lučenca – súkromná ZUŠ a ZUŠ z Poltára. Naši žiaci majú možnosť prihlásiť sa do rôznych odborov – hudobných, tanečných, dramatických, hra na hudobnom nástroji...

Okrem toho na škole pôsobia 19 krúžkov záujmovej činnosti, ktoré sú podporované finančne formou vzdelávacích poukazov, a aj finančnou pomocou zriaďovateľa. Sú to krúžky s prírodovedným, hudobno – folklórnym, technickým, športovým, tvorivým, dramatickým zameraním, kde si žiaci môžu nájsť svoje uplatnenie.

V tomto školskom roku už prešli aj žiaci 4. a 8. ročníka svojim obsahovým zameraním do inovovaného školského vzdelávacieho programu, čím sa im zmenil učebný plán aj časová dotácia niektorých hodín. Všetky potrebné informácie si rodičia nájdu na stránke školy v sekcii „Dokumenty“ po schválení zriaďovateľom a Radou školy pri ZŠsMŠ Cinobaňa od 15.10.2018. V rámci inovovaného ŠKVP pribudli žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno- vzdelávacie problémy, hodiny na korekciu ich problémov vo vyučovacom procese, ktoré vychádzajú zo štátneho vzdelávacieho programu.

Na škole sa zmenilo niekoľko vecí, ktoré ju pozdvihli na lepšiu úroveň. Nezanedbateľná je rekonštrukcia hygienických zariadení v základnej škole a rozsiahla rekonštrukcia v materskej škole, za čo sme vďační iniciatíve nášho zriaďovateľa – Obci Cinobaňa. Snažíme sa zlepšovať podmienky v našej škole skrášľovaním areálu, ale aj interiéru, veľký kus kvalitnej práce odvádzajú zamestnankyne školskej jedálne, technickí zamestnanci školy, ale aj zamestnankyne administratívnej zložky. Samozrejme, nesmieme zabudnúť na výchovno – vzdelávací proces a pedagogických a výchovných zamestnancov v ZŠ aj v MŠ. Činnosti naplánované na tento školský rok sú rôznorodé – zapájanie sa do súťaží, organizovanie akcií v škole, exkurzie, práca na projektoch, zapojenie sa do ďalšieho ročníka výchovno – vzdelávacieho programu Zelená škola...

Záverom si už len zaželajme navzájom, aby tento školský rok bol úspešný pre všetkých.

PaedDr. Ľubica Machavová

Hodnotiaca správa dvojročného certifikačného obdobia Zelené školy

V školských rokoch 2016-2018 sme sa venovali téme **Doprava a ovzdušie**. Ako obvykle sme si na začiatku zvolili členov **Kolégia Zelené školy**, s ktorými sme si vytvorili **Environmentálny akčný plán**. V tomto pláne sme si vymysleli rôzne aktivity, súťaže, rovesnícke vzdelávanie pre najmenších a množstvo zaujímavých hier, ktoré sme v priebehu dvoch rokov museli splniť. Súčasťou našej Zelené školy bol aj **Eko-kódex**, ktorý si môže každý prísť pozrieť do priestorov školy.

V školskom roku 2016/2017 sme splnili tieto aktivity:

Výtvarná súťaž na tému Doprava a znečisťovanie ovzdušia- víťazný výkres nás symbolizoval počas certifikačného obdobia, **Pútače pri vypínačoch** – upozorňujú na šetrenie elektriny, **Vianočné magnetky**- vyrobené z odpadového materiálu, **Zhotovenie krmidiel v zime**- vyrobené z odpadového materiálu, **Príkrmovanie vtáčikov v zimnom období**, **Svetový deň bez mobilu**- pri príležitosti tohto dňa sme zrealizovali súťaž o najkrajší výkres a najlepšiu slohovú prácu na témy: Mobil – kamarát alebo nepriateľ, Ako mobil ovplyvňuje môj život, Môj deň bez mobilu, **Svetový deň vody**, **Svetový deň Zeme**, **Vyčistíme si Cinobaňu** **Fotografická súťaž**- zachytenie príchodu jari a prebúdajúcej sa prírody.

V školskom roku 2017/2018 sme realizovali nasledovné aktivity:

Týždeň mobility- súčasťou tohto týždňa boli aktivity ako **zbieranie autobusových lístkov**, **cyklopreteky**, **rekonštrukcia stojanu na bicykle**, **návšteva dopravného ihriska**, **slohové práce**, **tvorba projektov**, **kvíz**. **Spôsob dopravy do školy**- záznam dopravných prostriedkov, ktorými chodia žiaci do školy, **Cestuj svetom- doprava vo svete**, **Deň vody**, **Deň Zeme**, **Vyčistíme si Cinobaňu**, **Hmyzí hotel**, **Eko- hľadka**- bodovanie čistoty tried, **Recyklohy**.

O všetkých aktivitách, ktoré sme robili, sme sa snažili informovať spolužiakov a širšiu verejnosť prostredníctvom nástieniek, školského rozhlasu, stránky školy a v školských a obecných novinách.

Na záver certifikačného obdobia k nám prišli konzultantky na **Záverečnú hodnotiacu návštevu**, ktorým členovia kolégia predstavili našu dvojročnú prácu a ukázali areál školy (obnovenú fontánu, zberné nádoby na dažďovú vodu, jazierko, skleník, kvetinové záhony, bylinkovú špirálu, pocitový chodník, atď). Boli milí, priateľskí, komunikatívni a naše konzultantky ich veľmi pochválili. O necelý mesiac sme dostali mail, v ktorom nás informovali, že sme splnili všetky podmienky na to, aby sme získali **piaty titul Zelené školy**.

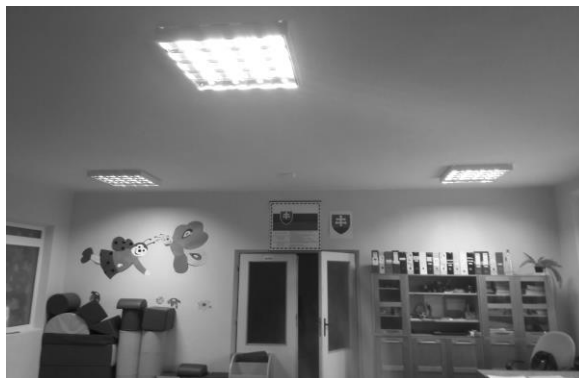
Mgr. Marcela Gelieňová

TÝMTO ŽIJE NAŠA ŠKOLA

ZMENY V MATERSKEJ A ZÁKLADNEJ ŠKOLE V PRIEBEHU PRÁZDNIN

Po výmene rozvodov vody a po rekonštrukcii priestorov školskej jedálne a kuchyne v predchádzajúcich dvoch rokoch sa tento rok začala rozsiahla rekonštrukcia nevyužívaných objektov materskej školy a obnova sociálnych zariadení v priestoroch hlavnej budovy školy.

Realizované a prebiehajúce projekty a stavebné úpravy:

Rekonštrukcia sociálnych zariadení v hlavnej budove Základnej školy s materskou školou v Cinobani v celkovej hodnote 45 023,64 € bola realizovaná firmou Prvá Inžinieringová Spoločnosť s.r.o., Nám. gen. M.R. Štefánika 25/20, 977 01 Brezno v mesiaci júl a august 2018. Stručne vyjadrené táto obnova pozostávala hlavne : z demontáže starých a montáže nových jednokrídlových dverí, z výmeny ocelových článkových radiátorov, z výmeny a zapojenia WC záchodových mís a sanitárneho zariadenia, z výmeny písoárového žľabu za písoáre z bieleho diturvitu, z výmeny umývadiel a výlevky, z výmeny starých kovových kabiniek za nové WC kabinky z drevoplastu a laminátu. Boli odstránené staré nátery z omietok oškrabaním a obrúsením stropov a stien, boli položené obklady vnútorných stien. Záruka na uvedené práce je 5 rokov.

Najväčšou investičnou akciou prebiehajúcou v tomto období je realizácia projektu „Zvýšenie kapacity materskej školy v obci Cinobaňa“ v celkovej hodnote 277 671,12 € a je realizovaná firmou COMBIN BANSKÁ ŠTIAVNICA, s. r. o.. Rekonštrukcia nepoužívaného objektu pozostáva hlavne z:

Rekonštrukcia používaných objektov materskej školy bola realizovaná predovšetkým z vlastných zdrojov obce prostredníctvom aktívnych zamestnancov a dobrovoľníkov z radov zamestnancov obce a školy. Vykonané boli hlavne tieto úpravy výmena záchodových mís a zapojenie WC a sanitárneho zariadenia, vymenené písoárové záchody z bieleho diturvitu. V triedach boli nainštalované nové osvetľovacie telesá predovšetkým bezpečnejšie a úspornejšie a spĺňajúce hygienické normy z hľadiska osvetlenia pracovných priestorov detí.

Pred dokončením je dopravné ihrisko schválené v rozpočte v celkovej hodnote 25000 € S ním súvisiace boli hlavne úpravy zelene a terénne úpravy v časti, kde sú rozložené prvky detského ihriska v súlade s platnými normami.

- Vnútorných stavebných úprav – nová trieda, šatne, práčovňa
- Rekonštrukcie strechy
- Výmeny okien
- Zateplenia objektu HP a MS
- Výmena zdravotníckej
- Výmena rozvodov ústredného kúrenia
- Výmena elektroinštalácia

Súčasťou predchádzajúceho projektu je aj interiérové vybavenie a to realizuje firma BDV Trade s.r.o., sídlo: Janovce 11, 086 41 Janovce v celkovej hodnote 17.184 € a bude sa týkať vybavenia rekonštruovaných priestorov nábytkom:

- Ležadlá stohovateľné s matracom
- Dva druhy nábytkovej zostavy zo štyroch , resp. šiestich modulov
- Stoly a stoličky pre materské školy
- Šatňová stena

Záverom by som chcel poďakovať v mene rodičov a zamestnancov školy zriaďovateľovi, zastúpenom hlavne starostom obce, poslancami a zamestnancami obecného úradu za vytrvalosť v podávaní žiadostí, neustálom sledovaní výziev a ďalších foriem získavania finančných zdrojov pre kvalitnejšie prostredie pre vzdelávanie vo všetkých školských zariadeniach obce- školskej jedálne , materskej školy a základnej školy, ale aj všetkým ostatným ,ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na uvedených prácach.

Viac informácií a fotografií na:
www.zscinobana.edu.sk

RNDr. Stanislav Čop,
riaditeľ školy

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

V mesiacoch september a október sa dožívajú životných jubileí

- ✚ **Edita PODMANICKÁ**
- ✚ **Želmíra ČIKOŠOVÁ**
- ✚ **Františka THURÁNSKA**
- ✚ **Vladimír ŠENKERY**
- ✚ **Viera GARAJOVÁ**
- ✚ **Ján GOMBALA**
- ✚ **Viera KADEŘÁBEKOVÁ**
- ✚ **Helena MATUŠKOVÁ**
- ✚ **Zuzana MORAVČÍKOVÁ**

Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody v kruhu blízkych prajú členovia komisie pre občianske záležitosti pri OZ v Cinobani.

Narodili sa

Mia Petrášová
Zuzana Bobáková
Nina Kmeťová

Opustili nás

Dušan Palík,
Štefan Ilěš,
Ondrej Mátej

Čeť ich svetlej pamiatke.

Okienko zdravíčka

s **Ludmilou Hoffmanovou**
z Katarínskej Huty

Poklad menom jablko

Tento rok je nesmierne úrodný na ovocie rôzneho druhu. Rozhodla som sa písať o jabĺčkach, ktoré sú našim tradičným ovocím. Stromy sú nimi obsypané, až sa prehýbajú konáre a je ich toľko, že mnohí z nás nevedia, čo s nimi.

Častokrát si nevšímame a nevážime to, čo máme pod nosom a priťahujú nás exotické miesta a jedlá. Niekedy mám pocit, že nám jablká zovšedneli a nevieme, čo všetko obsahujú a aký majú účinok.

Podľa mňa sú jabĺčka liek. Keď napíšem ich účinky, možno ich za liek budete považovať aj vy.

V ľudovom liečiteľstve sa používali od nepamäti na rôzne neduhy. Jablká urýchľujú trávenie. Pôsobia ako prevencia proti rakovine hrubého čreva, a tiež pred vznikom žilových kameňov. Pektín z jablák bráni rozvoju škodlivých mikroorganizmov v črevách, dokáže dokonca odvádzať aj ťažké kovy. Na zníženie hladiny cholesterolu stačí zjesť dve až tri jablká denne.

Pri dne a chorých obličkách zvyšujú vylučovanie kyseliny močovej.

Vysoký obsah draslíka v jabĺčkach pomáha znížiť riziko cievnej mozgovej príhody. Fruktóza v jablku pomáha stabilizovať hladinu cukru v krvi pri cukrovke. Pri chrípke a nachladnutí používajme menšie jabĺčka, ktoré dozrievajú na slnečnom mieste, lebo majú vyšší obsah vitamínu C, pri horúčke zaberá čerstvo nastrúhané jabĺčko alebo šťava z neho.

V počiatočnom štádiu bolesti hlavy zaberá nielen surové, ale aj varené jabĺčko. Veľmi dobrý účinok má jablčný ocot pri nadváhe, stačí každé ráno vypíť pohár vody s dvomi polievkovými lyžicami octu.

Jabĺčka sú ľahko stráviteľné a ich vôňa pôsobí priaznivo na organizmus a pri ich pravidelnej konzumácii vám po nich môžu voňať aj končeky vlasov. Teraz, keď máme to šťastie, že sme týmto vzácnym ovocím obdarení plnými priehrstiami, môžeme si ho užívať v surovom stave.

Jabĺčka si ukladáme aj na zimu, nie všetky sú však takéhoto uskladnenia schopné. A tak sa môžeme vyblázniť pri ich spracovávaní. Možností je veľa. Vynikajúcim spôsobom je ich sušenie pri 50 st. C či fermentáciou vyrobený domáci jablčný ocot. Jablčný lekvár má lahodnú chuť, nie je potrebné ho sladit' a ak k nemu pridáte ďalšie ovocie, tak získa nový rozmer. Ja pridávam slivky, aróniu, jostu, trnky, tmavé hrozno, dule, niekedy so štipkou škoric.

Pečené jablká sú výborné na koláče, do čajov či na raňajkovú kašu, tiež sa môžu piecť aj s iným ovocím.

Čatni z jablák poslúži namiesto kečupu, a ak dobre nakombinujete suroviny, môžete si vyrobiť chutnú liečivú bombu. Jabĺčka dusíme na troche oleja so strúhaným zázvorom, cesnakom, škoricou, klinčekmi, čili papričkami. Posolíme. Po udusení rozmixujeme a pridáme trochu jablčného octu, prípadne citrónu. Samozrejme si môžete vymyslieť vlastnú verziu, napr. s kari korením, ja rada pridávam aj horčičné semienka. Výslednú chuť môžete ešte doladiť troškou cukru, najlepšie hnedým.

Jablko je nositeľom rôznych symbolov, stalo sa hlavnou postavou v rôznych príbehoch, mýtoch, pesničkách aj rozprávkach. V rozprávke o Snehulienke kráľovná, ktorá závidí jej krásu, v prezlečení ponúkne nevlastnej dcére otrávené jablko. Komu z nás sa páči, ako sa správa kráľovná?! Ruku na srdce, kofkokrát podávame bližnému otrávené jablko, ktorým sme veľakrát my sami, otrávení vlastnou závišťou či dokonca nenávišťou. Skúsme sa posnažiť a radšej z lásky darovať červené jabĺčko, ako sa spieva v ľudovej piesni.

Nasledujúce číslo

Cinobanského občasníka

vyjde v predvianočnom období
2018.

Informácia pre dopisovateľov: Uzávierka
čísla XIV/6 je do **5. decembra.**